

ТОШКЕНТ ШАҲАР
МАҲАЛЛАЛАР
ИШНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШИННИНГ
РЎЗНОМАСИ
Ҳар ойда иккى марта
чиқади.
«Тошкент оқшоми»
нашири.

Маҳалла доитт

1992 ЙИЛ, 30 ЯНВАРЬ
№ 2 (62)

ТОШКЕНТ. 25 ЯНВАРЬ 1992 ЙИЛ. СУРАТДА: Узбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг шаҳар маҳалла комитетлари раислари ва оқсоқоллари билан учрашувидаги сурат.

МАҲАЛЛА ФАОЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Аввал хабар берганимиздек, Узбекистон Республикаси Президенти Ислом Абдуганиевич Каримов 25 январ куни Тошкент шаҳар маҳалла комитетлари раислари ва оқсоқоллари билан учрашиди. Учрашувни Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков очди.

— Ислом Абдуганиевич кўпдан бери шаҳар оқсоқоллари билан учрашиб, улар билан суҳбат қуриш ниятида эдилар. — деди у. — Президентимиз кўп муаммо ва масалаларни ҳал қилинда халқ фикрига таяниб иш тутишин маъқул кўрадилар. Айниқса, маҳалла комитетларини бу борода яқин ёрдами деб биладилар.

Шаҳар ҳокими Талабалар шаҳарчасидаги нохуш воқеалар ҳақида ҳам тўхталиб, бу ишлар шу ерда жойлашган айrim илмгоҳлар раҳбарларининг локайдлиги сабабли содир бўлганини таъкидлadi. У истиқлол байргини юқори кутараётган Республикализмашаънига дод тусириш ниятида бўлган бальзи кимсалар, бузгунчиларнинг табобини тортиб кўйишда маҳалла комитетлари Президентимизга яқин кўмакдош бўлиши лозимлигини айтди.

Сўнгра Узбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовга сўз берилди.

— Аввалинбор сизлар билан учрашганимдан хурсандман, — деди у. — Сизларни бу ерга таклиф қилинганда мақсад бир пиёла чой устида фикр алмасиши, бир-бirimiz билан яқин мулоқотда бўлиш эди. Мен Тошкент шаҳри аҳолисидан жуда миннатдорман. Президентликка сайлов пайтида уларнинг 94 foиздан кўпроғи менинг номзодим учун овоз берди. Бу мен-

га билдирилган катта ишонч, албатта. Мен ҳам ўз навбатида шу ишончини оқлашга, шаҳар ободончилиги, аҳоли яшаш шароитини яхшилашга иложи борича кўмаклашишга, юртимиз тинчлиги, ҳар бир хонадон фаровонлигини таъминлашга ҳаракат қиласан. Бу ишда мен асосан маҳалла комитетларининг фаоллари ёрдамига таяниш ниятидаман.

Бутунги учрашув ҳозирги иқтисодий танглик пайтида маҳаллаларда яшетган одамларнинг ҳаёт тарзини ўрганиши ёрдам беради деган умиддаман. Ўрганадиган масала ва муаммолар эса кўп. Булар бозор иқтисодиётiga ўтиш шароитида аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, болалар тарбияси, дин ва диндорлар масаласи, кишилар ўртасида меҳр-муруvvatни, инсоф ва адолатни, оқибатни кучайтиши, шунингдек, тобора илдиз отиб бораётган чайковчилик, савдогарчилик, жиноятчиликка қарши кураш масалаларидир.

Хўш, бу муаммоларни ечишида қандай йўл тутиш керак? Тўғри, бу борада маслаҳат берадиганлар кўп. Аммо астойдил кўмаклаш-жонкуярлар кам. Шунинг учун мен бу ишда маҳалла фаолларига таянман ва сизлардан ёрдам сўрайман. «Отанг маҳалла, онага маҳалла» деб бежиз айтишмаган-ку, ахир.

Президент саройида бир пиёла чой устида ўтказилган самимий учрашив зеркин мулоқотга айланаб кетди. Тошкент шаҳар Кенгаши маҳаллалар билан ишлаш доимий комиссияси раиси Ш. Темуров сўзга чиқиб, Республикализмий пойтахти маҳаллаларида олиб

борилаётган ишлар, уларнинг долзарб муаммоларни тўғрисида гапирди. Нотижанинг таъкидлашича, Тошкентда 350 дан ортиқ маҳалла комитетлари фаолиятни кўрсатмоқда. Ҳукуматимиз томонидан ишлаб чиқилган ва 1990—1995 йillardа мўлжалланган «Маҳалла» дастури улар фаолиятида асосий йўл-йўриқ бўлмоқда. Жумладан, иккى йилда қарийб 80 километр канализация, 90 километрдан ортиқ табиий газ кувури ўтказилди, 10 мингдан ортиқ хонаонга телефон түширилди, 30 га яқин магазин, поликлиника ва бошқа обьектлар қурилди. Бир миллион квадрат метрга яқин йўллар таъмиранди. Аммо мактаб, болалар бօғчалари, электр тармоқлари, йўл, транспорт, алоқа, сув таъминотидаги ишлар ҳали қониқарли эмас.

Ш. Темуров маҳалла комитетлари ишига ёътиборни янада ошириш борасида бир ҳанча истак ва мулоқазалар билдириди. Қўшини, қардош Республикалардаги, иложи бўлса хорижий мамлакатлардаги маҳалла комитетлари билан тажриба алмасиб турилса, илгор маҳалла комитетлари тўғрисида ҳужжатли фильмлар, фотоальбомлар яратилса, уларнинг иш фаолияти кенг тарғиб этилса. «Тошкент оқшоми» рўзномасида илова тарзида чиқаётган «Маҳалладош» Республикализмий комиссияга айлантирилса, маҳалла фидойиларини маънавий рабbatlantiriш учун бирор унвон таъсис этилса.

Ҳамза район маҳалла комитетлари ишини мувоғиқлаштириш кенгаши раиси Н. Ҳасанов, Октябрь районидаги «Наврӯз» маҳалла комитетининг раиси О. Ортиков, Акмал Икро-

мов район маҳалла комитетлари ишини мувоғиқлаштириш кенгаши раиси С. Мирзаев, Киров район 15-мавзе комитети раиси Э. Қодировлар ҳам сўзга чиқиб, мавжуд муаммоларни ҳал этиш, камчилликларни бартараф қилиш юзасидан ўз фикр-мулоқазаларини билдирилар.

Узбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов нотиқлар илгари сурган тақлиф ва мулоқазаларга ўз фикрини билдириди. У ҳозирги вақтинчалик иқтисодий танглик даврида аҳолини иложи борича ижтимоий жиҳатдан кўпроқ кўллаб-куватлаши мақсадида амалга ошириладиган вазифалар тўғрисида тўхталиб ўтди. Сөғалар ичидаги болаларга манзур бўладиган куртикалар, кўйлаклар, шим, юбка, пойабзal, ҳатто кичконтойларни кувонтирадиган ўйинчоқларгача бор эди.

Маҳалла комитети аъзолари бу совғаларни тарҷатида аввало кўп болалини дисобга олиши ва ҳаммаларни маҳалла идорасига йиғиб, янги ийл билан табриклиб, совғаларни барма-бир ўз кўлларига топширишиди. Бундай муруват маҳалла аҳлида жуда яхши таассурот қолдирди. Айниқса болаларнинг шодлигини айтмайсиз.

Сайфиддин РИХСНЕВ,
Чандоз районидаги «З-Чарх-Камолон» маҳалла комитетининг раиси.

ДАВОЛАНИШ— КУНДУЗИ

Кейнинг пайтларда шадри миздаги поликлиникалар қошида кундузги даволаҳи касалхоналарининг очилиши яхши анчана тусини олмоқда. Бундай касалхоналарда беморлар кундузи даволаниб кечқиқурун уйларига қайтишлари мумкин. Бу эса сурункасига касалхонада ётиш имконияти бўлмаган беморларга катта кулайлик тудиради. Кундузги касалхоналарда аксарият қон босими, ошқозон, асаб касаллуклари билан оғриган беморлар шифотопмоқда.

Киров районидаги 12, 31, 26-поликлиникалар қошида учта шундай касалхона беморларга намунали хизмат курсантипи.

Сайдулла СУЛТОНОВ.

МУРУВВАТ

Жумҳуриятимиз мустақилликка эришгач жамиятимизда ажойиб воқеалар содир бўлмоқда. Инсон қадриятини кўтариш унинг турмуш даражасини яхшилаш соҳасида анчагина ишлар қилинмоқда. Аҳолининг ижтимоий-иқтисодий таъминотини яхшилаш борасидаги Президентимиз И. А. Каримовнинг Фармонлари киши руҳини кўтариб, янги ижодий меҳнат зафарларнга чорламоқда.

Иқтисодий танглик шаронтида кишилар тўғрисида ғамхўрлик қилингача не ётсин? Утган йилнинг ўзида бизнинг маҳалла аҳолисига бир неча хил савдо хизматлари ташкил этилди. Жумладан, газмоллар, калин, атир соўнлар, шунингдек, картошка, пиёз каби аҳолига зарур нарсалар сотилди. Юқоридаги саноат ва озиқоват молларни сотиша маҳалла комитети савдо ходимларига яқиндан ёрдам берди. Маҳалла сайланган уч кишилар савдо комиссияси аъзоларининг бу борадаги хизматлари ҳаммани хурсанд қилди. Чунки савдо қонидалари бузилмади, деч кимдан шикоят аризалари тушмади.

Бу йил хам янги йил арафасида ўтган йилдаги каби болаларга янги йил совғалари билан бирга кийим-кечаклар ҳам тақдим этилди. Совғалар ичидаги болаларга манзур бўладиган куртикалар, кўйлаклар, шим, юбка, пойабзal, ҳатто кичконтойларни кувонтирадиган ўйинчоқларгача бор эди.

Маҳалла комитети аъзолари бу совғаларни тарҷатида аввало кўп болалини дисобга олиши ва ҳаммаларни маҳалла идорасига йиғиб, янги ийл билан табриклиб, совғаларни барма-бир ўз кўлларига топширишиди. Бундай муруват маҳалла аҳлида жуда яхши таассурот қолдирди. Айниқса болаларнинг шодлигини айтмайсиз.

Сайфиддин РИХСНЕВ,
Чандоз районидаги «З-Чарх-Камолон» маҳалла комитетининг раиси.

ОЛТМИШ САКИЗ ёшли Тўхтамурод ота Акбаров раислик қилаётган адолиси 5 мингдан ортиқ бўлган Акмал Икромов номли маҳаллада ободончилик, кўкалаамзорлаштириш борасида ва бошқа масалаларда қатор ижобий ишлар амала оширилган. Тўймаросимларни ишчам ва ортиқча сарф-харажатларсиз ўтказиш юлга кўйилган. Уруш ва меҳнат фахрийлари хурматда. Кам таъминланган ва кўп болали оклаларга баҳоли қудрат ёрдам кўрсатиляпти. Масалан, Қорабой ака Рихисеининг уйи таъминлаб берилди, 100 сўм мадад тули ажратилди. Халик депутатлари Акмал Икромов район Кенгаши томонидан тарқатилган Аргентинадан юборилган совфа-саломлардан бу маҳалла аҳли ҳам улусиз қолмади. Бешта кўчада канализация ишлари туталланган. «Зонгори олов» аллақачон етиб келган.

Талон бўйича савдо қиласидан 24-озиқ-овқат дўконидаги (суратда) керак бўлган барча маҳсулотлар бор. Омонат касса, сарторошона ва бошқа маниши хизмат кўрсатиш шоҳбочалари мажнуд. Маҳалла идораси, чойхонаси шинам ёзода. Дов-даражатларга бурканган ёзги чойхонадан ёз бўйи шодон кулгу аримайди. Салқин пайтлари бир пиёла чой иҷти, обамлашиб ўтиришга эса чиройли безатилган хоналар мажнуд.

Чойхонада «отиби» олиб, «хунар» кўрсатадиганлар ҳам топилиб турса керак! — сўраймиз ярим ҳазил, ярим чин маънода маҳалла оқсоқолидан.

Шоли курмаксиз бўлмайдику-я, бироқ бизда бундай ҳоллар деярли учрамайди, — дейди у. — Узимизнинг маҳаллада тегмаганга тош отадиганлар йўқ. Набодо бошқа маҳаллалардан келиб тўполон қиласидан топилигудай бўлса, милиция капитани Саъдуллахон Муродов бошлиқ участка вакиллари ва уларнинг ёрдамчилари бўлмиш халик дру-

жиначилари дони ҳозирку ноизир. Тўхтамурод ота катта участка вакили Саъдулла ака ҳақида ҳам, катта лейтенант Юсуф Турсунбоев, лейтенант Махмуд Үрозалиев ва бошқа осойишталик посонлари номини ҳурмат билан тилга олди. Туни кунга улаб хизмат қиляётганиллари учун миннатдорчилар билдириш ништи борлигини айтди. Саъдулла ақанинг ўзиға ва кўл остидаги ходимларга нисбатан талабчан, ўз иши масъулитини дилдан ҳис этадиган, интизомли ходим эканлигини раис мисоллар кептириб асослаб берди. Тўхтамурод ота сўзларни маҳалла оқсоқоллари ҳам тасдиқлашиди.

— Саъдулланинг бизга участка катта вакили этиб таъминланганига унча кўп вакт бўлмаган бўлса-да у ўзидан олдин ишлаган Раҳматилладай ишнинг кўзини биладиган, халик осойишталиги учун жон

тезмиллаш бўлгач, улар ҳамкорликда фаолият кўрсатишса бунга нима ётсин. Энг муҳими, ана шу ҳаракат амалда бўлсанагина ишда самара бўлади. Бу маҳаллада кейинги пайтларда биронта ҳам кўйидичиди жанжал бўлмаганлиги

ўринли эканлигига ишонч ҳосил бўлади. Сабаби 14 маҳалла ҳудуди ҳазилкам жойни эгалламайди. Айниқса, у маҳалладан бу маҳаллага тезда этиб боришга тўғри келганда, ёки биронтасин бўлимга олиб бориши зарурати туғилганда транспорт жуда аскотади.

Суҳбат мавзуз яна бевосита маҳалла ҳаёти билан боғлангандаги раис бу йил «Шароф — З» кўчасида канализация ишлари олиб боришини, бунинг учун барча лойиҳа ҳуқоятлари таҳт қилиб кўйилганлигини айтди. Рамз ота, Хайбатилла ота ва бошқа кўллаб қариялар уларга хизмат кўрсатадиган 47-АТС нинг аби билан телефонларнинг бир кун ишласа тўрт кун «нафаси ичига тушиб кетаётганиллардан» шикоят қилишибди. Маҳалла марказида кичик корхона фаолият бўшлаганидан эса маннун эканликларини билдиришиди.

— Шу маҳалла тасаруфида очилган кичик корхонамиз — «Карвон»нинг иш бошлаганига эндиғина бир ҳафта бўлди, — дейди унинг директори Эргаш ака Каримов. — Корхона ўрни олдин ташландиқ жой эди. Тўхтамурод аканинг ва бошқа маҳалла фаолларининг мадади, шунингдек ўз кучимиз билан бино курдик, тиккув машиналари олиб келдик. Ҳозир бу ерда 9 тиккувчи, бир бичиқчи, жами — 15 киши ишлайпмиз. Кейинчалик бинони кенгайтириб, 200 га яқин ўй бекаларини ишга таклиф этишини мўлжаллаяпмиз. Ҳозирча костюм-шим ва кўйлаклар тикиётган бўлсан, иш жойи кенгайгач, маҳсулотлар тури ҳам кўпайди.

Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ.

Суратларни Андрей Пищенико олган.

Бевосита мулокот ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Кўпнинг кенгашига ДАРАХТЛАРДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНАЙЛИКИ!

гоҳ жойлар крёфасини йўқотиб, туссиз бўлиб қолаверади.

Мевали дарахтлар кўпроқ экилса нур устига нур бўларди. Лекин биз бу ҳақда эмас, кўчалардаги кўриб ётган, қайта барг чиқаруб кўшларга маскан, одамларга соя бўлолмайдиган тол ва тераклар ҳақида гапирмоқчимиз. Матъумки, терак олти-етти йилда вояга етади. Кейин ундан курилиш материали сифатида фойдаланиш мумкин. Аммо шу вакт ичиди турли ҳашаротлар, куртлар унинг танасига ўришиб олиб, кемира бошлади. Курт еган дарахт эса мурт бўлади. Кучлироқ шамолда сингиб тушади. Йиқилмаган тақдирда ҳам кўриб қолади. Кўриб ёки йиқилиб ётган теракларни эса Юнусобод, Чилонзор, Қорадамиши ва бошқа даҳаларда кўллаб учратиш мумкин. Тайёр курилиш материали бекорга исроф бўлвётганини кўриб, ачиниб кетдик.

Ҳозир ҳамма содада тақиқслик. Егоҳ ҳам жуда кам. Курилиш эса кўп. Шунинг учун шаҳар кўчаларидаги вояга етган тераклар кесилиб,

ёғоч тополмай юрган одамларга сотилса, кўччиликнинг мушкини осонлашган бўларди. Кесилган течреклар ўрнига ёшлари экилиб, уларни перваринш қилиш билан чинакамига шуғулланилса, шаҳар хусни юнада очиларди. Танасини курт еб битирган ёки шамолда қулаш ноҳуҳ кайфият уйғотувчи дарахтлар ҳам камаради.

Аммо, бу — шаҳардаги ҳамма яхши дарахтларни кесиб олиш керак дегани эмас. Бундай ўзбошималик қилинмаслиги учун район ва маҳалла комитетлари тасаруфида маълум гуруҳ тузилса, улар кўчаларни кезиб, шаҳар табиити ҳамда манзарасига зарар етказмайдиган ҳолда бу ишни амалга оширишса яхши бўларди. Кесилган ёғочлар маълум бир жойга йигилиб, ижрокомлар рухсати бўйича сотилса, ундан тушадиган фойда эса маҳаллалар ободончиликни учун сарфланса яна ҳам яхши. Бизнинг ушбу тақлифларимизга Сиз қандай қарайсиз хурматли ҳамшаҳарлар?

Муҳаммаджон НАБИЕВ,
Узбекистон фанлар академизми
ботаника илимийининг бўлим
мудири;

Шарофиддин ҚУЗИБОЕВ,
«Тез ёрдамга машинаси ҳайдовчи

Араб ҚУРБОНОВ,
пенсионер;

Мавъруф ЖАЛИЛОВ,
«Мулокот» ойномасининг бўлим
мудири, шоир.

ХУҚУҚШУНОС ХИЗМАТИНГИЗДА

ГОХИР АВАЗОВ: Биз ишлётган цех жуда иссиқ. Шундай шарондада корхона саломатлик учун фойдални ва зарур бўлган газли шўр сув билан таъминлаши шартми?

ЖАВОБ: Ҳа. Бу ҳақда Узбекистон Республикаси Меднат қонунлари Мажмунинг 178-моддасидаги кўрсатилган. Унга кўра корхона маъмурити иссиқ цехларда ишловчи ишчи ва хизматчиларни газли шўр сув билан текин таъминлаб туриши лозим. Бу масала тегиши қоидаларга кўра санитария назорати органлари томонидан корхона маъмурити билан келишган ҳолда белгиланади.

СОБИР ҚОРАБОЕВ: Мен касаба ўюшмаси комитетига бир қанча вақт раҳбарлик қилиб келдим. Бу лавозимга сайдашган эди. Ваколатим тугади. Айтингни, сайданишмдан аввалги ишими? яна тикланишим мумкини?

ЖАВОБ: Албатта. Узбекистон Республикаси Меднат қонунлари Мажмунинг 124-моддаси бундай ҳолларда ишчи ва хизматчиларни ҳимоя қиласи. Унга асосан давлат органларида, шунингдек, партия, касаба ўюшмаси, комсомол, ширкат ва бошқа жамоат ташкилотларидаги сайдабарга сайдашган ишчи ва хизматчиларнинг бажараётган вазифаси бўйича ваколатлари тамом бўлгандан кейин илгариги ишлари қайтариб берилади. Бордиу бундай ишлар бўлмаса ходим билан келишган ҳолда иш ҳақи кам бўлмаган бошқа вазифага ўтказилади.

ХОЛМАТ АБДУМАЛИКОВ: Яқинда бир неча йил фойдаланилган автомашина сотиб олдим. Айтишларича, у нотарнус томонидан ҳам рўйхатдан ўтказилиши доими экан. Шу ҳақда батағ силроқ маълумот берсангиз.

ЖАВОБ: Узбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг 1991 йил 16 сентябрдаги 233-сонли қарорига асосан автотранспорт воситаларини ҳарид қилиш-сотиш, алмаштириш ва ҳада этиши битимларини тасдиқлаганлик учун корхона, ташкилот, муассаса ва фуқаролардан қуйидагича миқдорларда пошлина олиниади.

— 100 от кучигача юк автотранспорти учун фойдаланиш даври 3 йилгача бўлса ҳар бир от кучи учун 50 сўм, 3 йилдан ортиқ бўлса 40 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса 30 сўм;

— 100 от кучидан ошганда юк автотранспортини фойдаланиш даври 3 йилгача бўлса ҳар бир от кучи учун 20 сўм, фойдаланиш даври, 3 йилдан ортиқ бўлса 10 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса 5 сўм;

— 50 от кучигача эга енгил автотранспорт учун фойдаланиш даври уч йилга — 40 сўм, уч йилдан ортиқ бўлса 30 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса 20 сўм;

— 50 от кучидан ошганда эса енгил автотранспортдан фойдаланиш даври 3 йилгача бўлса ҳар бир от кучи учун 20 сўм, уч йилдан ортиқ бўлса 15 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса 10 сўм;

— Мототранспорт харид қилиш-сотиш битимларини расмийлаштирганлик учун фойдаланиш даври 3 йилгача бўлса 100 сўм, 3 йилдан ортиқ бўлса 50 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса 20 сўм;

Демак, сиздан ҳам ушбу қондага биноан пошлина ҳақи ундирилади.

Ҳасан АБДУЖАЛИЛОВ.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ТУҒИЛГАН КУНИ, ПОКЛАНИШ КУНИМИ?

Ўзбекистон «ойнан жаҳони»нинг «Тошкент» студияси «Билиб қўйган яхши» ружни остида турмуш қўйинчиларини ёнгиз учун қандай йўл тутиш кераклиги юзасидан фойдали маслаҳатлар бериб борилагити. Масалан кийим-кечаклар умрни узайтириш, арзимаган масаллиқ билан хуштаъм таом тайёрлаш, бир зумда ёқили сифатини аниқлаш... Буларнинг барчаси энг аввало тежамли бўлиш, яшаш тарзини бироз бўлса-да енгиллатишга қаратилган.

Ҳаётимиз ҳар қаёнгидан ҳам қийинроқ кечётган ҳозирги шароитда оила иқтисодиётини яхшилаш асосий вазифалардан бир бўлиб туриди. Шундай экан қайси бир соҳада ёки ким томонидандир тағлиникинг ёнгизининг қуалари аниқлансан дарҳол оммалаштириш керак, деб ўйлаймиз. Масалан, бир дурадгор дўстим қўшинишинг қизига ажойиб сеп ҳозирлаб берганини айтис берди. Нима қилиби, денг. Тўртта китоблар сақланадиган шкафни бирлаштири, лакланган таҳтадан тепа қисмини ишлаган экан «стенка» тайёр бўлиди. Ҳам арzon, ҳам қулай. Энг муҳими, мебель топилмаётган бир пайтда жуда асқотган.

Собир Раҳимов районидаги «Иттилоқ» маҳалласида яшовчи меҳнат фахриси Маҳмад Ҳакимов шундай ҳикоя қилиди:

— Ишдан келсан уйда қозон қайнашибди. Умр ўйдошим бир тишилам гўшт ҳам, ёт ҳам қолмаганини айтди. Бундай ҳолда баъзи бир эркаклар: «Гўшт-ёғ кам экан, нега кеча сергўшт, ёғли палов қилдинг, бироз тежасанг бўлмасми», деб умр ўйдошини ранжитиши тайин. Мен эса ўзимни хотиржам тутиб, хотинимни ошхонага таклиф этдим. Тўрт дона картошка бир дона сабзи ва бир дона пиёзни бирга тозаладик. Картошкамларни тўрга бўлиб, сабзини паррак-паррак қилиб кесиб, пиёзни йирик-йирик тўғраб қозонга босдик. Масалликларнинг устидан бир ош қошиқда юза туз сепиб, тўрт коса сув солдик да газни ярим ёқиб, қозоннинг устига қопқонини ёшиб қўйдик. Орадан чамаси 50 дакиқа вақт ўтгач икки қосада антица шўрванин сузиб келтирган хотинимнинг мамнунлигини бир кўрсангиз эди. «Дадаси, бундай лаззатли таом тайёрлашини қаердан ўрганганси, деди у шўрдан татиб кўриб. — Аслида бирорта ошхонада ошпазлиқ қилсангиз ҳам бўларкан.» Ҳа, ҳаёт шундай мураккабки, кишини ҳар нарсага ўргатар экан.

Турмушнинг аччиқ-чучугуни тотиб кўрган мана шу мўйсафид айтганидек, бозор иқтисодиётига ўтганимиз бизни ҳам синовдан ўтказалиги. Бир пайтлар одамлар чой ва нон билан ҳам қоринларини тўйғазиб кетаверганлар. Бу билан иссиқ овқатдан воз кечиш керак демокчи эмасмиз. Аммо истаймизми-йўни, қимматчилик барibir ўз таъсирини ўтказади. Ҳозир чойхона ёки ошхоналарда бир чойнак чой 50 тийиндан 1 сўмгача кўтарилиб кетди. Нон ҳам қиммат, қанд-қурс ёки шакар эса жуда кам жойларда учрайди. Ҳалқимиз азалдан чойхўр. Шундай эътиборга олиб, наҳотки жойларда арzon нархда чой ва нон ташкил этиб бўлмайди. Ҳани энди шу нағифи қорхоналар ўз зиммаларига олишса, роса савобга қолишарди-да.

Турмушимизни бироз бўлса ҳам енгиллатиш ўз қўлимизда. Фольклоршунос олим Тоир Ҳайдаров сұҳбат чогида бир тақлифи ўртага ташлаб қолди: «Қадимда, ҳар йили түғилган кунни нишонлаш одат бўлган эмас. Ота-боболаримиз тасаввурнида бундай кундан кўра — қоюни пишиғида, қиши чилласида, рамазон ойида, ўрик гуллаганда түғилганман, деган тушунча ўқроқ ўрин олган. Түғилан кунни ҳар йили нишонлаш бизга Гарбдан расм бўлиб, очиги шу кунгача чинакам ҳалқ анъанаисига айлангани йўқ. Сабаби, маошга тириклик ўтказаётган оила ҳар йили сақкиз ўн фарзанднинг түғилган кунни нишонлаши иқтисодга тўғри келмайди.

Бизда мучал деган илмий тушунча бор. Бунинг маъноси, фалакнинг ўн икки бурки бир айланни келганди инсон қайта түғиларкан. Ким билсин, балки ҳар ўн икки йилда чиндан ҳам қонимиз бутунлай янгиланар. Чунки шу давр ичда бола — ўспирин, ўспирин — йигит, йигит — қиши, қиши — мўйсафид: қиши бола — балогат ёшида, келин — она, она эса буви бўлади. Шу боис ҳар мучалда тавваллуд тонган кунни нишонлаш ота-боболаримизда удум бўлган. Бундай поклонни кунларида ичилни ичиш эса гуноҳи азим санадган. Агар биз, бугунги кун авлодлари, түғилган кунимизни ҳар йили эмас, бобо-калонлар рисоласидек қиласидек бўлсан ҳам моддий, ҳам маънавий томондан фойда кўрсак кўрамизки, асло зарар топмаймиз.

Шавкат САҶДИЕВ.

Бу нола-кимга ҳавола?

«САМАРҚАНД ДАРБОЗА» ЎГАЙМИ?

МАЪЛУМКИ, «Маҳалла» дастури бўйича шахримиздаги барча маҳаллаларда канализация ўқазиси ишлари олиб борилмоқда. Аммо, «Самарқанд дарбоза» маҳалласидаги «Гули Рашон» кўчасига ҳалибу янгидик етиб келганича йўқ. Бундай ҳолдан тавишланиб, Октябрь район мутасадидлари ва «Водоканал» ташкилоти раҳбарларига муро-

жаат этилганда «1991 йили канализация бўлади», дейишганди. Афсуски, йил ўтиб кетди, аммо вадда ваддалигича қолди. Буни уларга эслатавериб ҷарчадик.

Энг ачинарлиси, хонадонлардан чиқаётган кир сувлар кўчага оқизилиб, натижада ямияшил дөв-дараҳтлар курӣ бошлиди. Магзава сувлар тўпланиб қолгач, ёз ойлари

чивин-пашшалар кўпайгандан кўпайиб, турли касалликлар тарқатди. Пойтахтизмизнинг энг катта маҳаллаларидан бир бўлмиш — «Самарқанд дарбоза»да бундай ачинарли ҳолат қаёнгача давом этиши мумкин, ахир!!

Абдуфаттоҳ НАБИХЎЖАЕВ
ва яна 10 имзо.

ундан қалб кўрингизни дариф тутмаганинг учун минг бор раҳмат, сизга.

Қалби дарё юртдошлар! Сизлардан келган ҳар 10 хатнинг 9 тасида Азизанинг манзилгоҳи сўралганди, дар-

хат ҳам битган. Бундан ниҳоятда хурсанд бўлган бўлгуси она Азизани қарбига босиб ўйига равона бўлган.

Азизанинг собиқ ота-наҳари эса бир ҳафта ўтар-утмас Собир Раҳимов район

Хозиргидай эсимда, ўша мақола зълон қилинган сенятбр ойининг охирилари эди. Ёши 30-35 лардаги истараси иссиқ, чиройликни бир аёл чамаси 8-9 ёшлардаги қизча билан ишхонамга ки-

ни бериб юбормайг», — дея дод солиб йиғлай башлади. У дир-дир титрарди. Бир амаллаб, зўрга тинчлантиридик. Орган ходимлари қизчанинг түғилганлик ҳақидаги гувоҳномаси ва онаси (олдинги) нинг ёзиб берган тилхатини кўриб, Азизанинг ўғирланмаган, балки бе-риб юборилган эканлигидан воқиф бўлишиди.

Ҳа, Азизанинг эди кўнглини ўкситмай, камолга етказидиган ота-наҳари бор. Уни улардан ҳеч ким ола-олмайди. Биз Азизага қувноқ ҳаёт, баҳт-саодат тайлаймиз, онаси — Маврудон. Уни умр ўйдошига эса миннатдорчилик билдирамиз. Азизанинг тақдирига бефариқ қараб турда олмай, сидидилдан мадад қўлларини чўзган барча ҳаморларимиздан яратган ўмарҳаматини дарига тутмагай ишоилло.

Махфуз ФАИЗУЛЛАЕВА,
Октябрь район адлия маслаҳатчилар уйи ҳимояччи.

«Махалладош» ёрдам берди

АЗИЗА ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРДА

ров бориб, олиб кетиш фикри айтилганди. Афсуски, биз бу илтимосингизни бажара олмадик, негаки, мақола чиқиши биланоқ, тезда Азизаларнига етиб борган бокира аёл — Маврудон унинг онасига мақсадини биринчи бўлиб айтиган. Азизанинг онаси эса тезда қизчанинг түғилганлик ҳақидаги гувоҳномасини ва қизини дарров берган. Ҳатто розилнгани изҳор этиб, тил-

ички инчлар бўлимига боришиб, «рузномада мақола чиқиқа бир аёл келиб қизчанинг түғилган бўлиб кетди. Бунда ҳуқуқшуноснинг ҳам ҳаракати бор. Қизчанинг топиб беринглар», деб ариза беришибди. Азизанинг суратини ҳам колдириб келишибди. Шундай кейин жиноят қидирив бўлими вакиллари уйимга келишиб, айрим масалаларни аниқлаб олишибди.

Бошдан-оёқ қимматбаҳо ва ўзига ярасадиган кийимдаги қизчанинг топиб беринглар», деб ариза беришибди. Азизанинг топиб беринглар, ҳам қизчанинг түғилганлик ҳақидаги гувоҳномасини ва қизини дарров берган. Ҳатто розилнгани изҳор этиб, тил-

Бисиб ўтган йўлингиз менинг ҳаёт ўйлимга жуда ўшшаркан.

СУРАТДА: меҳнат фахрийлари Иноятулло ота Лутфуллаев ва Рўзи ота Отаметовлар.

Холмат Мирзакаримов сурати.

Акс садо

ТАКЛИФЛАР ЎРИНЛИ

«Махалладош»да босилган «Алоҳида бўлсан», «Алоҳида ўқишгани маъқул», «Ушоги ҳам увол бўлмасин» сарлавҳали ва бошқа мақолалар менда катта қизиқиш ўйготди. Шу боисдан ҳам илк бор мұҳарририята хат ёзишга, ўз фикр-мулоҳазаларимни билдиришга жазм этдим.

Ўйлайманки, юқоридаги мақолалар муаллифлари фикрига кўпчилик кўшилса керак Чунки, ўғил ва қиз болаларни алоҳида ўқитиш йўлга кўйилмас экан, улар орасидаги меҳроқибат заифлашиб бораверади Бунинг олдини олиш учун иқтисодий танг даврда яшаётган бўлсан-да, шу йилдан кечиктирмай, ўғил ва қиз болалар алоҳида ўқийдиган мактаблар ташкил этилса, яхши бўларди. Тўғри, баъзи бир ўта «замонавий»лашган ота-наҳалар топилиб, улар бу фикри унчалик хуш кўрмасликлари мумкин. Лекин, ҳечқиси йўқ, бу тоифедаги ота-наҳалар фарзандлари учун ўғил ва қиз болалар бирга ўқитиладиган синфларни вақтнча бекитмай турса бўлади.

Кези келганди яна бир нарсани, яхни «Видеобар» ва «Видеосалон»ларнинг ҳам ёшлар тарбиясига жуда катта салбий таъсир кўрсатиш ҳукумат қарори билан таъқиқланмас экан, ёшларимиз аста-секин бузилиб, бадхулил бўлиб бораверади. Кейин эса уларни қайта тарбиялаш осон бўлмайди Доно халқимиз «бобланни ўшдан...» деб бежиз айтмаган. Аммо мен бу билан «Фарзандларимизни тўрт девор ичидан сақлайлик», демоқчи эмасман, асло. Уларда иззат-хурмат, меҳроқибат ришталаприни токомиллаштирайлик, ёш авлодни баркамол инсонлар қилиб етиширалик, демоқчиман, холос. Бунинг учун эса ёшлар жон-дилдан қизиқадиган турли спорт ўйнлари, касбхунар ўргатадиган тўғараклар ва бошқа ижтимой-маънавий фойдали машгулотлар ўйлаб топни мумкин.

Энди мачитларда ҳам никоҳ, ҳам жаноза ўқитилмагани маъкулларига масаласига келсан, бу — ўз-ўзидан веён, барчага маълум нарса, деб биламан. Ахир, тўй ва вазни бир жойга тикиштиришадан не ҳожат! Уларни алоҳида қилишнинг имкони бор экан, шуни қўллаш яхши-да! ЗАГС хоналарда биттадан динимиз намояндаси ҳам никоҳ ўқиб ўтира, олам гулистон.

«Махалладош» рўзномасининг шу ойда чиқсан сонидаги «Ушоги ҳам увол бўлмасин» сарлавҳали мақолада энг азиз неъмат — нонни зъозозлаш ҳусусида ўтилган фикрларга кўшилмайдиган қиши топилмаса керак. Айниқса ҳозирги қимматчилик ва танқислик пайтида нонни қадрлашимиз жуда зарур. Буни барчамиз билиб турсак-да, тўй-маъракаларде нонлар зарурта қарамасдан бўлиниб кўйилагити. Оқибатда ушатилган нон бўлакларининг анчагина қисми исроф бўлаяти. Ўйлайманки, меросимларда нонни ҳар ким ўзи бўлиб олиб истеъмол қиласа ҳар зарурта қараб (ушатилган нон ортиб қолмайдиган дарражада) синдирилса яхши бўларди. Чилонзор районидаги «2-Қизил-Шарқ» маҳалласи отаҳонларининг бу хусусда билдиришган фикрлари жуда ўринли.

Огунион ҲАЙТМЕТОВ, Тошкент Давлат техника дорилғунунининг катта ўқитувчи.

